

11. POZNAČENIE BOŽÍCH SLUŽOBNÍKOV

(Zjavenie Jána 7,4-8)

(2.videnie. Sedmopečatná kniha. Otvorenie šiestej pečate. Poznačenie Božích služobníkov)

*

Počul som (Ján) počet poznačených (pečaťou anjela z Východu), **stoštyridsaťštyritisíc zo všetkých kmeňov izraelských: z kmeňa Júdovho dvanásťtisíc poznačených, z kmeňa Rúbenovho dvanásťtisíc poznačených, Gádovho dvanásťtisíc poznačených, Aserovho dvanásťtisíc poznačených, Neftaliho dvanásťtisíc poznačených, Manassesovho dvanásťtisíc poznačených, Simeonovho dvanásťtisíc poznačených, Léviho dvanásťtisíc poznačených, Issacharovho dvanásťtisíc poznačených, Zabulonovho dvanásťtisíc poznačených, Jozefovho dvanásťtisíc poznačených, Benjamínovho dvanásťtisíc poznačených.**

Podľa magického počtu spravodlivých bol pomenovaný Dürerov dvanásť grafický list: "144 tisíc spravodlivých volá po odplate". Scéna poznačenia čiel spravodlivých tvorí jeden z vedľajších námetov kompozície.

*

Pečatenie veriacich v 7.kapitole sa líši od zapečatenia Knihy života v 4.-6.kapitole, kde ide o ukrytie tajomstva. Pri poznačení spravodlivých ide skôr o označenie majetku (hebr. **segulla**), ktorý niekomu patrí (sluhovia Boží patria Bohu) a o jeho ochranu pred mocou iného (démonov a Satana). Znamenie na čele preto, lebo je najviditeľnejším miestom na tele človeka (Ezechiel 9,4; Exodus 28,38). Odtiaľ pochádza židovský zvyk nosenia modlitebných remienkov **tfilin** na čele (pozri Christologický cyklus III.: *Modlitba na Olivovej hore*).

Komentátorom robil problém identifikovať **zástup 144 tisíc**. Išlo o Židov, o kresťanov z radov židovstva alebo o kresťanov obecné? O Židov sa zrejme nejedná, lebo neprijali Kristovu misiu a kresťanov zasa nemožno zaraďovať do dvanástich kmeňov Izraela. Niektorí bádatelia (Theodor Zahn, †1935) sa domnievali, že išlo o *židokresťanov v čase písania Zjavenia (v pavlovských časoch sa očakávalo veľké obrátenie Židov na kresťanstvo; Rímskym 9-11; Skutky 2,39; 3,21). Podľa súčasných interpretov 144 tisíc kmeňov Izraela je iným vyjadrením pojmu duchovný (nový) Izrael (Galatským 6,16; Rimanom 9,6; 4,16; 1Petra 1,1; Jakuba 1,1; podobne Zjavenie 14,1-5: *Hora Sion*; 21,17: *Nebeský Jeruzalem*) a Jánove slová o dvanástich kmeňoch izraelských iba odkazujú na autorovu rodovú príslušnosť.

Samotné číslo **144 tisíc** má veľkú symbolickú hodnotu, ktorá v prvom rade vyplýva z umocnenia dvanástky, starovekého posvätného čísla dokonalosti, a ďalej z čísla tisíc (hebr. **elef**), ktoré presahuje ľudský rozmer (tisíc prináleží iba Bohu, lebo rozmer čísla je priveľký jak pre telo, tak pre dĺžku života človeka). Podľa dnešného výkladu sa číslo 144 tisíc neprepočítava, neberie sa doslovne (neskoršie, vo verši 7,9 autor o tom istom spoločenstve hovorí ako o veľkom zástupe), ale má byť vnímané s úžasom a súčasne vyjadrovať *eschatologickú úplnosť Božieho ľudu. Bádatelia varujú pred fantáziou a svojvôľou interpretov, alebo pri výklade biblických čísiel vždy zostáva otázkou, koľko zámernej symboliky pisateľa použili.

Apokalyptik Ján z neznámeho dôvodu v zozname izraelských kmeňov neuviedol kmeň Dan a nahradil ho kmeňom Manassesa (jeho zakladateľ Manasse/Menašše/Menas (hebr. spôsobujúci zabudnutie) bol synom Jozefa Egypťského a praotec Jákob/Izrael ho spolu s jeho bratom Efraimom adoptoval (Genezis 41,51). Apokalyptik kmeň Dan vynechal zámerné alebo omylom (slovo DAN sa čítalo ako MAN). Na zámerné vynechanie bolo niekoľko dôvodov. Predovšetkým Danovcov medzi izraelskými kmeňmi už neuvádzajú ani 1Paralipomena (2), lebo kmeň vyhynul v bojoch (Danovcov deportoval *asýrsky kráľ Tiglat-Pileasar III. roku 732 pr.Kr.; 2Kráľov 15,29). Ale už predtým Danovci nemali väčší vplyv na život izraelského národa, lebo niektorí zostali na juhu, na území *Filištíncov, kým tí ostatní si kúpili sídliská na severe (Sudcov 18) a, podľa dnešných historikov, zrejme slúžili vo fenických prístavoch.

Podľa Biblie prostredníctvom Danovcov sa dostávalo do Izraela modlárstvo. To pripomína príbeh o hrdinovi Danovcov, sudcovi Samsonovi (Sudcov 13). Nie je preto div, že cirkevný otec Ireneus Lyonský (†304) videl v kmeni Dan, v jeho rýchlych koňoch, ktoré “prídu a vyžerú krajinu, mesto aj tých, ktorí v ňom bývajú“ (Jeremiáš 8,16), ničivých *apokalyptických jazdcov*, a tvrdil, že z kmeňa Dan bude pochádzať Antikrist (pozri symboliku čísla 666 v kapitole *Morská a zemská šelma*).

*

Pečať (hebr. **hotam**, egyp. htm, gr. **sfragis**, lat. sigillum) je predovšetkým znak, ktorý má doložiť pravosť dokumentu. Najstaršie dochované pečatidlá pochádzajú z Mezopotámie 4.tis.pr.Kr. Majú podobu hlinených valčekov, zdobených klinovými znakmi a figurálnymi motívmi bohov. Sumeri väčšinou používali ako pečatidlá brúsené drahokamy, ktoré súčasne plnili funkciu amuletov. Ochraňovali nositeľa pred škodami a privolávali na pomoc bohov. V Palestíne kanaánskeho obdobia (pol.2.tis.pre.Kr.) sa pod mezopotámskym a egypťským vplyvom, sprostredkovaným syrsko-fenickou oblasťou, používali valčekové pečatidlá a skaraby, ktoré sa odtlačali do kúskov vosku alebo hliny pripojených k papyrusom.

V období izraelského kráľovstva (10.-6.st.pr.Kr.) sa užívali gombíkové pečatidlá s dierkou uprostred. To umožnilo nosenie pečatidla na šnúrke okolo krku alebo pripevnenie špendlíkom na odev. Pečatidlá v podobe skaraba alebo pečatné kamene sa mohli tiež upevniť na kruh, ktorý sa nosil na ruke.

V grécko-rímskej oblasti sa používali pečatné prstene, neskôr pečatné kolky. V islamských krajinách zdobili pečatidlá magickými obrazcami, *pentagramami a hexagramami, a nazývali ich Šalamúnove pečate.

Pečate sa tak stali znakom správnosti a osobnosti. Napríklad prorok Izaiáš (8,16) hovorí: „Zviazať mám svedectvo, zapečatiť naučenie medzi svojimi učeníkmi.“

Jánovo Zjavenie opisuje knihu so siedmimi pečaťami, ktorú otvára Baránok.

Pečate zaistovali bezpečnosť. Hlinený dokument v obálke alebo zvitok previazaný šnúrou, ku ktorej bol pripojený kúsok hliny s odtlačkom pečatidla, sa mohol skúmať alebo čítať až potom, čo pečať rozlomila oprávnená osoba.

Tajomnou Božou pečaťou bolo aj zvláštne Kainovo znamenie, nad ktorým si lámu hlavy komentátori už od stredoveku. Podľa tradičného chápania bolo znakom hanby, podľa

dnešného výkladu bolo znamením Božieho vlastníctva, pričom iba Pán si privlastnil právo potrestať a vziať život vrahovi, aby chránil nie Kaina, ale človeka pred rozpútaním nekonečného reťazca ďalších zabití.

Pečatili sa dokumenty, ale i vchody. Aby sa zamedzilo nežiaducemu vstupu, dvere sa opatrili šnúrou, pričom pečať sa umiestnila medzi dvere a zámku. Takto bola zaistená aj levia jama v Babylone („priniesli kameň a položili ho na otvor jamy; kráľ ho zapečatil svojim prsteňom...“), v ktorej prorok čakal na svoje vyslobodenie (Daniel 6,17). V *typológii Zapečatená levia jama sa stala predobrazom zapečateného hrobu, z ktorého tajomným spôsobom vstal Ježiš z mŕtvych (Matúš 27,66).

Pečať ako znak vlastníctva a ochrany majetku sa objavuje v Izaiášovi (44,5), 3Machabejských (2,29) a pripomína ju aj Pavlov List Galatským (6,17), Zjavenie (7,4-8) a nepriamo (9,4), v ktorom kobyľky dostávajú moc škodiť ľuďom s výnimkou spravodlivých, poznačených pečaťou Boha.

K pečati prirovnáva apoštol Pavol krst (2Korinským 1,22; Efezským 1,13). Vo východných cirkvách býva k pečati prirovnávané pomazanie *krizmou. V rímskom krstnom ríte sa na čelo krstenca vyznačuje kríž. Podľa tejto “krstnej pečate“, ktorá dáva duši pôvodný charakter Božieho obrazu, si Boh pri poslednom súde nájde tých, ktorí k nemu patria.

V symbolickom zmysle sa pečať užíva v rečových zvratoch, napríklad poznačiť niekoho svojou pečaťou, držať niečo pod pečaťou, potvrdené a spečatené (uzavretá záležitosť).

POZNAČENIE BOŽÍCH SLUŽOBNÍKOV (20. STOROČIE) LAJOS SZALAY

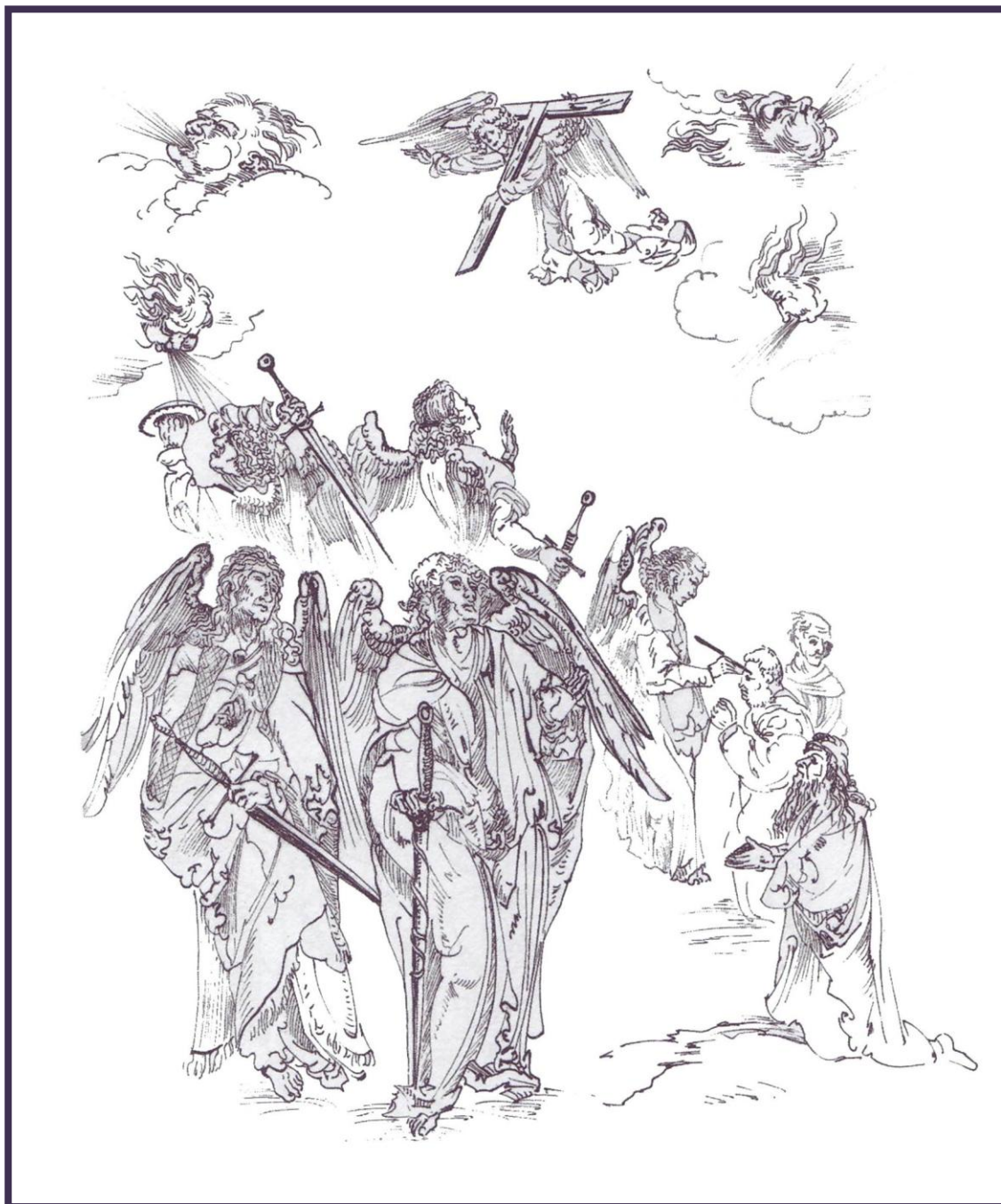

MUČENÍCI OBLIEKANÍ DO BIELEHO RÚCHA, POZNAČENIE BOŽÍCH SLUŽOBNÍKOV (1852 – 1860)

JULIUS SCHNORR VON CAROLSFELD

DETAIL

ŠTYRIA ANJELI CHRÁNIA STROM ŽIVOTA, POZNAČENIE BOŽÍCH
SLUŽOBNÍKOV
(1498)

KRESBA PODĽA DREVOREZU DÚREROVEJ APOKALYPSY